

Politični ogled.

— Državni zbor je sklican z dne 17. januarja k posvetovanjem. Predstavilo se mu bo novo ministristvo in ministrski predsednik bo v posebnem govoru označil program, katerega hočejo novi ministri izvršiti. Ta program bo, kakor se splošno misli, precej kratek. Ministrski predsednik sam je mnenja, da se nova vlada ne bo dolgo držala. Zato bo baje delavni načrt obsegal le proračun, bančno postavbo, dovolitev rekrutov in srbsko pogodbo. Med tem se bo pridno delalo za pogajanja med Čehi in Nemci, in ako se posrečijo, se bo preustrojila vlada.

— Verski boj. Vse liberalne politične struje menda čutijo, da se bližajo nove volitve za državni zbor, zato postajajo liberalci zopet drznejši, da bi fanatizirali svoje pristaše. Najnovejše njihovo počenja je boj proti Marijini družbam za dijake na srednjih šolah. Po njih mnenju smejo biti mladeniči na srednjih šolah brezverci, liberalci, socialni demokrati, pristaši izdajalskih društev, samo pobožni in pogumni katoličani ne smejo biti. Zbirati se smejo v zaduhlih stanovanjih za skrivne namene, v gostilnah za rajanje in popivanje, a v Marijinih družbah se ne smejo zbirati. Liberalni listi zahtevajo, da se morajo Marijine družbe prepovedati, in na neki gimnaziji na Slovenskem so to sklenili nemški in slovenski liberalni profesorji. Drznost liberalcev raste in dolžnost katoličanov je, da stojijo na straži in odbijajo napade. V Ljubljani je protestantski pastor naznanil veroučitelja na realki državnemu pravdniku, naj ga toži zaradi Marijinih družb. Ali smo še v katoliški državi?

— V Ljubljani se pripravljajo vse stranke na nove volitve, ki se bodo vršile sredi meseca marca. Tudi Slovenska ljudska stranka je posegla v volilni boj. Upa, da bo dobila pri volitvah veliko število glasov, in da bo v novem občinskem zastopu že s kakimi 15 mestnimi očetmi zastopana. Na Kraljevo je imela stranka veliko zborovanje v hotelu Union, na katerem sta govorila dr. Susteršič in dr. Krek. Zadnji je sklenil svoj govor s temi besedami: „Na Koroškem je navada, da hodi pred svatbami od hiše do hiše poseben mož; okoli klobuka ima velik šop cvetlic, ravnatako na palici, in v vsaki hiši, kamor pride, zapoje in vabi ljudi na svatbo. Liberalni misijonarji (Veselosť), ki sedaj po ljubljanskih oštarijah opravljajo svoje velike pobožnosti (Veselosť), se mi zde ravno taki, kakor ti koroški vabilci s šopki na klobuku — samo, da liberalne rožice nič kaj ne diše (Velika veselost) in vabijo ljudi, vabijo na svatbo, kakršne še ni bilo, na svatbo, ko se bo ženil zlodej in vzel liberalno strančo!“

Razne novice.

* Cesar je od nahoda že popolnoma ozdravel ter se prav dobro počuti. Le z ozirom na neugodno vreme ostane še nekaj časa v Schönbrunu. V ponedeljek popoldne se je dalje časa izprehajal po schönbrunskem vrtu, kar ga je zelo okrepilo.

* Dopisnikom. Hvaležni smo pridnim svojim dopisnikom za njih neumorno sodelovanje, le eno prošnjo imamo do njih, da naj sedaj v času društvenih zborovanj na vseh koncih in krajih poročajo kolikor mogoče kratko. Jedrnato in kratko. Mi plavamo v izobilju rokopisne tvarine ter omahujemo, kaj bi vrgli v koš in kaj črtali. Teško nam je, rabiti ta sredstva nasproti svojim prijateljem, a moramo, ker se list ne da raztegniti, gradiva pa je preveč. Torej kratko in jedrnato.

* Osebna vest. Finančni minister je imenoval našega rojaka iz slivniške župnije, g. Štefana Sušca, pravim finančnim komisarjem pri loterijskem ravnateljstvu na Dunaju. — Dvorni svetnik pri upravnem sodišču na Dunaju, dr. Miroslav Ploj, je imenovan senatnim predsednikom istotam.

Od davkarje. Davčni oskrbniki: Franc Bartošek v Mariboru, Vencel Horak v Slov. Bistrici in A. Orožen v Smarju pri Jelšah so imenovani za višje davčne oskrbnike.

* Iz finančne službe. Finančni tajnik Adolf Klođič pl. Sabladoski je premeščen iz Brucka ob Muri v Ptuj, finančni tajnik Viktor Elsbacher je premeščen iz Ptuja v Lipnico, finančni komisar dr. Moiser pa iz Maribora v Bruck ob Muri.

* Zagrebški nadškof dr. Posilovič, ki je star in bolehen, je dobil pomočnika v osebi bogoslovnega profesorja dr. Antona Bauerja, ki dobi naslov nadškof in pravico, da postane Posilovičev naslednik.

Železniška vprašanja. V soboto dne 14. t. m. se bo vršila med kranjskim deželnim glavarjem pl. Šukljatom in štajerskim grofom Attemsom v Gradcu konferenca zaradi enotnega postopanja v železniških vprašanjih, ki interesirajo obe deželi, to je radi sotlske in polzelske železnice. Poslanec dr. Korošec je natančno informiral pl. Šukljata o zahtevah štajerskih Slovencev.

* Naši poslanci — južna železnica. V dopisu iz Maribora v „Sl. N.“ od 9. t. m. je zapisal nekdo ostudno obdolžitev, da se poslanci S. K. Z. ne zagnejo, kadar se gre, nastopiti zoper južno železnico, češ, da imajo nekateri izmed njih celo poslovne zveze z družbo; dopisnik vprašuje, ali bo mogel dr. Benkovič o tem kaj povedati. Na to grdo sumničenje na prošnjo konstatujemo, da je ta trditev izvita iz trte in zlobno natočevanje. Nobeden naših poslancev, zlasti pa dr. Benkovič, nima ni-

kake, najmanj pa poslovne zveze z južno železnico. — Torej zopet obrekovanje po pristno-liberalnem receptu.

* V Trstu se je vršil v nedeljo, dne 8. t. m. dopoldne zelo dobro obiskan protestni shod v zadevi ljudskega štetja. Sprejela se je resolucija, v kateri tržaški Slovenci odločno ugovarjajo proti načinu, kako se izvršuje ljudsko štetje v Trstu in okolici in zahtevajo, naj se vse dosedanje postopanje glede ljudskega štetja v Trstu razveljavi ter izvrši na novo neposredno in izključno od strani državnih oblasti, poim uradnikov, ki bodo dali popolno poročstvo nardone nepristranosti in pravičnosti. Popoldne se je vršilo v tržaški okolici pet enakih slovenskih protestnih zborovanj.

* Ljudsko štetje na Koroškem. Pri ljudskem štetju na Koroškem se gode silne nezakonitosti. Stevni komisarji Slovence kar trumoma popisujejo za Nemce. Enako, kakor pri nas na Štajerskem.

* Smrt Slovencev. Iz Celovca nam pišejo: Po tem načelu se očitno ravna vladni krogi na Koroškem. Politično in gospodarsko društvo za koroške Slovence je nadzorovalo ljudsko štetje, pri katerem so se godile velikanske nepravilnosti. To je vzela deželna vlada za povod, da je politično društvo kratkoma lo razpustila. Obenem je poslala k predsedniku in tajniku društva tri uradnike, da jim odvzamejo društvene knjige in premoženje. Krivice, ki se gode našim koroškim bratom, vpijejo do nebes! Voditelj slovenske politike na Dunaju, kakor Ploj, lepo avanzirajo, ker vladi ne store nič hudega, njihovi bratje na Koroškem pa umirajo. Kličemo vas na pomoč, svoje brate ob meji!

* Nemške silovitosti. Kočevskim Slovencev ne priznavajo Nemci prav nobenih pravic. Naravnost nečuvno je, kako se proti njim postopa. Zadnje nedeljo so prišli Slovenci v Kočevju kakor navadno, v svoje društvene prostore, da dobijo tam časopise in se pogovorijo med seboj v svojem materinem jeziku. Kar naenkrat pa pride v društvo komisar in prepove shod, češ, da ni bil pravočasno naznanjen. Zagrozil je, da razžene z orožniki društvenike. Slovenci so se pokorili ukazu, dasiravno ni bilo nobenega shoda. Živela pravica!

* Požrtvovalnost. V imenu Složnih liberalnih Slovencev in posebej v imenu dr. Ploja, dr. Rosine in dr. Jurtele, se obrača celjski odvetnik dr. Hrašovec tudi na naše pristaše, naj bi pomagali plačevati primanjkljaj Plojevega lista „Sloga“, koji primanjkljaj znaša baje vsako leto več tisočakov. Doktor Hrašovec toži, da so stroški tako veliki, da jih naročnina daleč ne krije. Čudimo se, da ravno imenovani gospodje, ki so dovolj petični, nimajo tolike požrtvovalnosti, da bi sami plačevali list. Ploj ima sedaj najmanj 30.000 K rednih dohodkov, njemu bi pač ne trebalo beračiti pri rojakih, po katerih hrbtu je zlezal do take službe, in ki morajo svoj razpoložljiv denar dajati dan za dnevom v narodne namene. Čudimo se tudi, da se berači ravno pri naši stranki, katera se v „Slogi“ neprestano blati, dočim liberalni stranki in nje listom Složni liberalni Slovenci ne skrivijo niti lasu, kar bo nam tudi dr. Hrašovec kljub svoji skrajno grdi nasprotni trditvi moral priznati. Ravno letošnja prva številka ima med drugimi napadi tudi napad na našo č. duhovščino, v katerem jo dolži ta hinavka, da izrablja v strankarske namene — cerkve in spovednice!

* Bivši župan ljubljanski in državni poslanec Ivan Hribar se je dal sodniško ločiti od svoje žene Milice. Sodnja je razsodila, da se izvrši ločitev vsled njegove krivde. Ivan Hribar je član kluba, kateremu načeluje dvorni svetnik dr. Ploj, ki tudi živi ločen od svoje žene. Gliha vkup striha.

* Za živinoreje. Za povzdigo živinoreje na Sl. Štajerju se je dosedaj vse premalo storilo. Dežela kmetovalcem ne gre na roko, in neumorni živinorejški nadzornik Jelovšek ne more vsega sam zmagati. Zato je poskrbela Slovenska kmečka zveza v sporazumu z našo Zadrudno zvezo, da dobimo od časa do časa učitelje iz bratske kranjske dežele. Prva shoda, na katerih bosta predavala dva kranjska strokovnjaka, se vršita v Slovenjem Gradcu in v Rečici ob Savinji. Prosimo naše somišljenike, da poskrbe za dober obisk. Natančneje o teh shodih med dopisi.

* Draginja v Italiji. V Italiji se je zadnji čas meso tako podražilo, da se čujejo od vseh strani pritožbe. V Neapolju stane meso za 20 do 30 odstotkov več, kakor v drugih velikih mestih, n. pr. na Dunaju. Splošno pride na prodaj le najslabša živina iz Sardinije, Sicilije in Srbije. Uživalec mesa trpi zelo pod samovoljnostjo mesnih tržcev, s katerimi se mora pogajati po cele ure, da doseže vsaj približno stalno določene cene. Cene telečjega mesa so silno visoke, svinjsko meso se sme šele od 25. oktobra lanskega leta naprej prodajati. Cene so v primeri z letom 1909 poskočile za 10 do 15 odstotkov.

* Zoper draginjo. V Ljubljani so nalepljeni po mestu letaki z naslednjim besedilom: „Najboljše sredstvo zoper draginjo: Ne pijte opojnih pijač! Na Kranjskem se zapije vsako leto 30 milijonov, iz dežele gre 10 milijonov. To se da lahko prihraniti. Brez alkohola se da dobro živeti. Ne delajmo si torej draginje sami! Napij se iz studenca, živela abstinenca!“

* Cena žemlje v primeri s cenami žita. Deželni višji računski svetnik Jožef Faschingbauer na Dunaju je v nekem svojem poročilu o draginji živil dokazoval, da vladajo pri pridelovanju kruha zelo nezdrave razmere. Dokaz temu je, da bi morala, ako stane pšenica 100 kg 14 K, biti žemlja 130 gramov težka. Če velja 100 kg pšenice 16 K, morala bi biti žemlja 120 gramov težka, in če bi veljalo 100 kg pše-

nice 32 K, bi morala biti žemlja še 70 gramov težka. V resnici pa imajo žemlje komaj 20 do 30 gramov, kar bi odgovarjalo ceni 140 K za 100 kg pšenice.

* Papir se je podražil. Avstrijske tovarne papirja so zvišale cene papirja pri 100 kg za 2 K. Povsod grede cene kvišku, le kmet naj bi ostal pri najnižjih cenah svojih pridelkov.

* Nakup žita. C. in kr. vojaško oskrbovališče v Mariboru, Eisenstrasse 17, nakupi pod roko v mesecih januar in februar 1911 po navadi v starih tedenskih sejmih dneh (sreda in sobota) od 7. ure zjutraj do 11. ure predpoldne izključno od štajerskih posestnikov in njihovih zadržev: 500 met. stotov pšenice, 1500 met. stotov rži, 4000 met. stotov ovsa, 2275 met. stotov sena, 760 met. stotov slame za steljo in 796 met. stotov slame za postelje. 2. Ti pridelki morajo biti pripravljeni za skladišče, kar odgovarja približno dobrim, zdravim pridelkom za kupčijo, če so srednje vrste. 3. Oskrbovališču nepoznani posestniki se morajo izkazati z izpričevalom, da so res oni pridelali dotične pridelke. Tozadevna potrdila naj da županstvo. Tiskovine za ta potrdila se dobi pri oskrbovališču brezplačno. 4. Ponudbe se izvrši lahko ustmeno ali pismeno. Posamezni posestniki ponudijo lahko do 300 g, zadruga do 500 g. Ako se ne ponudi izrečno „pridelkov, pripravnih za skladišče“, ali ako se pripelje blago z vozom naravnost do skladišča, se mora pri ponudbi žita prinesiti s sabo vsaj vzorce s pol kg blaga. Na pismene ponudbe (kolekovane z 1 K) s krajšo kakor 3dnevno dobo, v kateri bi se naj odločilo za nakup, se navadno ne ozira. Ponudbe se naj stavijo računjenno pri skladišču. Pri primernem znižanju cen, s prosto vožnjo ali od lastnega skladišča se tudi lahko ponuja. 5. Izplačanje se izvrši takoj po oddaji blaga. 6. Podrobna ustmena pojasnila da oskrbovališče vsakemu med tednom v uradnih urah radevolje na razpolago in tudi na pismena vprašanja se dobi pojasnila.

* Napoved premoženja. C. kr. deželne finančno ravnateljstvo v Gradcu opozarja, da se imajo napovedi za nepremično in premično premoženje, kakor tudi za pristojbinkemu namestku podvržene vžitne pravice (n. pr. lovske, ribolovne, krčmarske, tržne, mitninske, prevozne itd.) po stanju imetja z dne 1. januarja 1911 sestaviti in najkasneje do konca aprila 1. 1911 pri pristojni oblasti, to je pri onem c. kr. okr. finančnem ravnateljstvu, h kateremu so po njih bivališču pristojni, vložiti. Pri tem se maglaša, da se sprejmejo le take napovedi in taki imovinski izkazji, ki so sestavljeni na uradnih tiskovinah. Te tiskovine se dobi pri c. kr. davčnih uradih po 3 vin. pola. V kolikor pride postavna oprostitev od pristojbinknega namestka v posestev, se ima ista pristojni oblasti izkazati ter pridobiti njeno priznanje. V slučaju opustitve pravočasne napovedi, postopalo se bo na ta način, da se bo tirjala dvojna pristojbina za celo desetletje, za katero se ima pristojbinski namestek odmeriti. Zatajba ali neradni podatki glede napovedi podvrženih reči se bo najstrožje kaznovala.

* Novi novci. V Avstriji se bo kovalo letos za 5.872.000 kron novih novecev, in sicer sto zlatov po 100 kron, 100.000 zlatov po 20 kron, 200.000 zlatov po 10 K, 15.862.000 20-vinarskih komadov, 25 milijonov 10-vinarskih komadov, 10 milijonov 2-vinarskih komadov in 41.163.000 1-vinarskih komadov.

* Za „Slov. Stražo“ v Mariboru je p. sial mladenci Vekoslav Začravec na Podgradju pri Ljubnem lepo urejenih 1806 snamk. Nabirajte tudi drugi stare zsmake v zornji nasea.

Nesramnost.

Kozje, dne 8. januarja.

Umevno nam je, da se politične stranke med seboj napadajo, a da bi katera stranka napadala in blatila kar celi okraj, to je že manj umevno. Naravnost nesramno pa je, da ti napadi prekoračijo meje navadnih političnih bojev in grdijo vse ljudstvo, ki je vendar tudi slovensko, ki je vendar tudi kri naše krvi. To pa se je dogodilo dne 5. januarja v „Slov. Narodu“, ki je od novega leta sem, odkar je zmurzil „N. Dnevnik“, postal glasilo obeh liberalnih strank, katere vodita vredna si brata dr. Kukovec in dr. Ploj. Tam stoji ta-le višek časnikarske in strankarske nesramnosti:

Kozjski okraj je najbolj klerikalen, a tudi najbolj nesramnjaki na Spodnjem Štajerskem Ljudstvo je divje pobožno in sovražni vse, kar le količkaj diši po omiki in napredcu. Tedi milo, kajti v Kozje pridejo na nabor fantje, ki imajo v lasih toliko usi, da se drže skupaj. Tako smo izvedeli od ovidivcev.

Na take nesramnosti, ki jih z vso ogorčenostjo zavračamo, nimamo boljšega nasveta nego tega: Če prihaja sovražnik, ki te na najgrši način zmerja, v tvojo hišo, ne da bi te prosil odpuščenja, ampak da bi se ti prilizoval, potem mu rečeš: Prijatelj, odstrani se! K vam prihajajo listi liberalcev, „Narodni List“ in „Sloga“. V teh se vam laskajo liberalci, ker hočejo, da si jih naročite. K vam prihajajo tudi liberalni in slogaški agitatorji, ker hočejo vaše glasove. Kakšna je vsa njihova ljubezen do vas, to vidite iz ostudne pisave v listih, katerih ne pošiljajo med vas, ampak jih sami čitajo. Odprite duri in recite vsem tem prilizovalcem: Prijatelji, odstranite se!

Poskrbelo se bo v listih in na shodih, da se najnovejši izliv liberalnega zaničevanja do našega ljudstva kmalu vsepovsodi izve. Fej sramotilec našega okraja!

Mariborski okraj.

m Mariborski Orli so uprizorili na Kraljevo, dne 6. t. m. v prostorih Katoliškega delavskega društva v Mariboru, Flöbergasse 4, Medvedovo žalobno